

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

رئیس کل

بسمه تعالی

شورای محترم نگهبان

اجتراماً همانگونه که استحضار دارید نیازهای بانکی و اعتباری اشخاص و بنگاههای اقتصادی در یک جامعه بالنده و در حال توسعه بسیار گسترده و متنوع است. طبیعتاً این نیازها نمی‌تواند منحصر به عملیات بانکی و بانکها تا مبن شود. از همین رو در کشورهای توسعه یافته از دهه ۱۳۴۰ و در کشورهای در حال توسعه از دهه ۱۳۶۰ انواع مؤسسات مالی و اعتباری غیربانکی و شرکتهای سرمایه گذاری بوجود آمدند تا بتوانند پاسخگوی نیازهای روزافزون اعتباری جامعه باشند. علاوه بر این مؤسسات شیوه‌های مختلف تجهیز منابع نظیر انواع مشارکتها و اوراق سرمایه‌گذاری نیز بوجود آمد و به کمک مؤسسات فوق و بانکها شتابت. همه این تحولات بمعنی آنست که بانکها چه نوع دولتی و چه غیردولتی آن نمی‌توانند به تنهایی پاسخگوی نیازهای روزافزون سرمایه‌گذاری اشخاص و بنگاههای اقتصادی در جامعه باشند. در کشور ما بویژه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی رسماً فقط بانکها که همگی آنها دولتی هستند، متولی پاسخگویی به نیازهای اعتباری سرمایه‌گذاران بوده‌اند. گرچه ظاهراً از دیدگاه رسمی بانکها بطور انحصاری در صحنه اعتبار کشور حضور داشته‌اند اما عملاً بدلیل عدم تا مبن نیازهای سرمایه‌گذاری از طریق بانکها، طرق آزاد و غیررسمی گوناگونی بوجود آمده که در بازار اعتباری کشور به شیوه‌ای فعال مورد استفاده قرار می‌گیرند. ایجاد مؤسسات اعتباری، شرکتهای سرمایه‌گذاری، مؤسسات مالی و حتی مبادرت صندوقهای قرض الحسنه به عملیاتی نظیر مضاربه و اعطای تسهیلات گوناگون از نمونه‌های متداول و شرکتهای مضاربه‌ای و یا انجام عملیات ربوی توسط افراد از نمونه‌های غیرمجاز طرق آزاد و غیررسمی اعتباری می‌باشد.

نکته مهمی که در این میان وجود دارد این است حجم عملیات اعتباری این مؤسسات از طرق غیررسمی به اندازه‌ای قابل ملاحظه است که در حجم اعتباری کل کشور و در نتیجه در حجم نقدینگی و تورم اثر قابل توجهی دارد و با افزایش و رونق فعالیتهای سرمایه‌گذاری در سالیهای گذشته حجم عملیات اعتباری آزاد از طرق مختلف افزایش فوق العاده پیدا کرده است. از طرف دیگر بدلیل عدم شناسایی رسمی این مؤسسات موضوع فعالیت آنها همواره موضوع اختلاف نظر در بین دستگاههای مسئول بوده است.

بمنظور پاسخگویی به نیازهای روزافزون سرمایه‌گذاری، توسعه اقتصادی و تنظیم و هدایت فعالیتهای مؤسسات اعتباری مختلف پس از بحث و بررسی موضوع در خلال دو سال اخیر شورای پول و اعتبار مقررات تا مبنی و نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی را به تصویب رسانید. این مقررات در واقع فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی

شماره ۱

اربع ۱

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

رئیس کل

را قانونمند میکند و علاوه بر دستگاههای دولتی و عمومی به بخش خصوصی نیز اجازه میدهد که با تأیید شورای
 مؤسساتی بتوانند بعنوان بازوهای قدرتمند نظام مالی و مکمل فعالیتهای بانکهای دولتی به ارفاق نقدی بهره از
 شورای پول و اعتبار به استناد بند ب ماده ۱۱ قانون پولی و بانکی کشور و نیز مطابق بند ۱۸ ماده ۱۵۱۴
 یاد شده که به بانک مرکزی در حسن اجرای نظام پولی کشور اختیار دخالت و نظارت در امور مربوطه به مؤسسه
 اعتباری غیربانکی را میدهد و با ملحوظ داشتن قانون اساسی قوانین و مقررات پولی و بانکی کشور و قانون اعتبارات
 بانکی بدون ربا، قانون تجارت و قوانین ثبتی ارقام به تصویب مقررات تأسیس و نحوه فعالیت مؤسسه اعتبارات
 غیر بانکی نموده است.

با توجه به اینکه مقرر گردیده که در خصوص اطلاق ماده ۴۴ قانون اساسی از آن شورای معتمد اینستیار گردد، با
 با عنایت به اینکه طبق مقررات یاد شده بالا نظارت و کنترل عالییه دولت بر عرصه اقتصاد بری از عملیات پولی
 تثبیت میگردد و در عین حال بخش خصوصی نیز امکان می یابد که در عملیات اعتباری در کنار بخش دولتی
 داشته باشد، بنابراین سوال زیر مطرح میگردد:

۱- آیا تصدی دولت در امر بانکداری مطروحه در اصل ۴۴ قانون اساسی بویژه با هماریت به قهودات معدر
 در این اصل بطور مطلق و انحصاری است.

خواهشمند است مقرر فرمائید جهت ادای توضیحات در این خصوص وقتی را معین و اعلام دارید، موجب آمال
 امتنان خواهد بود.

سید محمد حسین عابدی